



DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.364/2023/19.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. január 24. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmény miatt **Terhelt1 és társa** ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. március 21. napján kihirdetett 6.B.252/2022/47. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott cselekménye a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulata és (3) bekezdése alapján kábítószer-kereskedelem büntettének, valamint a Btk. 184. § (1) bekezdés 4. fordulatára figyelemmel új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének,

Terhelt2 II. rendű vádlott cselekménye kábítószer birtoklása büntettének (Btk.178.§ (1) bekezdés, 4. fordulat és (2) bekezdés b) pont) valamint új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének (Btk.184/B.§ (1) bekezdés b) pont 2. fordulat) minősül.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 31.024 (harmincegyezer-huszonnégy) forint Terhelt2 II. rendű vádlottat terhelő büntető költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Nyíregyházi Törvényszék 2023. március 21. napján kihirdetett 6.B.252/2022/47. számú

ítéletével Terhelt1 I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban. Btk.) 176.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés alapján kábítószer-kereskedelem büntettében és új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettében [Btk.184.§ (1) bekezdés]. Ezért - halmazati büntetésül - 6 év szabadságvesztés büntetésre, 300 napi tétel pénzbüntetésre és 6 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg.

Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap. A kiszabott

szabadságvesztés tartamába beszámította az I. rendű vádlott által 2021. szeptember 27. napjától 2023. március 21. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg. Az így kiszabott 300.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy egy havi részlet összege 15.000 forint. Az első részletet a Nyíregyházi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívásának kézhezvétele napját követő hónap 15. napjáig, a további részleteket a következő hónapok azonos napjáig kell megfizetni.

Ha a pénzbüntetést az elítélt nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egy havi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni. A meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép. A pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést börtön fokozatban kell végrehajtani.

A törvényszék elrendelte a Nyírbátori Járásbíróság 2020. november 05. napján kelt és a Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.512/2020/8. számú ítéletével 2021. november 03. napján jogerőre emelkedett 1.B.47/2020/51. számú ítéletével Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben kiszabott 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetés végrehajtását.

Az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában 310.000 forint összegre vagyoneklobzást rendelt el.

[2] Az elsőfokú bíróság a Nyíregyházi Járásbíróság 2021. január 28. napján kelt és 2021. február 11. napján jogerőre emelkedett 36.Bpk.100/2021/2. számú határozatának Terhelt2 II. rendű vádlottat próbára bocsátó rendelkezését hatályon kívül helyezte és a próbára bocsátást megszüntette. Terhelt2 II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki kábítószer birtoklása büntetében [Btk.178.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont] és új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetében [Btk.184/B.§ (1) bekezdés b) pont]. Ezért és társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk.370.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bi) alpont] miatt - halmazati büntetésül - 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg.

Megállapította, hogy – a szabadságvesztés végrehajtása esetén – a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő nap.

[3] A törvényszék rendelkezett a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről is.

[4] Az ítélet ellen a kihirdetését követően Terhelt1 I. rendű vádlott és védője enyhítés végett, a nyilatkozattételre fenntartott határidőben az ügyészség Terhelt1 I. rendű vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében, továbbá Terhelt2 II. rendű vádlott terhére, az ítélet megalapozatlansága miatt, eltérő jogi minősítés és a büntetés súlyosítása céljából fellebbezett. Terhelt2 II. rendű vádlott és védője tudomásul vették az érdemi határozatot.

[5] A fellebbviteli főügyészség Bf.234/2022/8. számú átiratában a vádlottak terhére szóló fellebbezést fenntartotta, azonban az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást már megalapozottnak tartotta, és a másodfokú felülbírálat terjedelmére a Be. 590. § (9) bekezdésében foglaltakat tekintette irányadónak.

Az elsőfokú bíróság a perrendszerűen lefolytatott eljárásban az ügy elbírálásához szükséges bizonyítékokat beszerezte és azokat teljeskörűen, hibátlanul értékelve a fellebbviteli főügyészség szerint ténylegesen megalapozott tényállást állapított meg. Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak beismerték a terhükre rótt bűncselekmények elkövetését.

Nem volt megállapítható, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott tudomással bírt arról, miszerint kábítószer vásárlás céljából utaznak ..., illetve az sem, hogy tudott Terhelt1 I. rendű vádlott kábítószer-kereskedő tevékenységéről. Az viszont igen, hogy amikor Terhelt1 I. rendű vádlott a várható rendőri intézkedéstől megijedt és a műanyagzacskót, illetve az alufólia pakettet elrejtés végett átadta részére, tudta, hogy a melltartójába tett csomagok kábítószer és új pszichoaktív anyagot tartalmaznak. Tudott arról is, hogy az élettársa korábbi kábítószeres ügy miatt felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt áll. Ezek alapján egyértelmű, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott érdekében működött közre, azt akarták elérni, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott által kereskedés céljából megszerzett kábítószer és új pszichoaktív anyagot a rendőrök ne Terhelt1 I. rendű vádlottnál, vagy egyáltalán ne találják meg és a későbbiekben az forgalomba hozható legyen.

[6] A fellebbviteli főügyészség álláspontja, hogy okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. rendű vádlott bűnösségére, cselekményének birtoklási magatartásként minősítése azonban téves jogi következtetésen alapul, helyesen forgalomba hozatali magatartás részmozzanataként értékelhető. A kábítószer, új pszichoaktív anyag más személy részére alkalmi jelleggel történő birtokba adása esetén az átvevő, mint a kábítószer, az új pszichoaktív anyag megszerzője birtoklásért felel feltéve, hogy az átvétel nem tekinthető forgalomba hozatalnak vagy kereskedésnek. A forgalomba hozatal és az átadás elhatárolása az átadó és az átvevő szándéka alapulvételével történik, aminek megállapítására alapot adhat az elkövetők által birtokolt kábítószer mennyisége is. A forgalomba hozatal többet jelent, mint az egyszerű átadás. Az átadás ugyanis kizárólag címzett birtokba adást jelent azzal az elkövetői akarattal, hogy a kábítószer az átvevő maga fogyassza el. Ezzel szemben a forgalomba hozatal – miként a kereskedés is – az azzal szükségszerűen együtt járó átadáson túlmenően több résztevékenységből tevődhet össze. Magában foglalhatja például az áru tárolását, ideiglenes elhelyezését is, felölel minden olyan mozzanatot, amely azt célozza, hogy a kábítószer – akár további közbe ékelődő személyek révén is – bekerüljön a kereskedelmi forgalomba. A forgalomba hozattal elkövetett bűncselekmény akkor válik befejezetté, amikor a kábítószer bekerül a forgalomba, vagyis a továbbadás folytán ténylegesen megnyílik annak a lehetősége, hogy a kábítószerhez más, vagy mások is hozzájuthassanak.

[7] Terhelt1 I. rendű vádlott a birtokában lévő kábítószer és új pszichoaktív anyagot nem az elfogyasztása céljából adta át a Terhelt2 II. rendű vádlott részére. Közös szándékuk egyértelműen a büntetőjogi felelősségre vonás elkerülése mellett a Terhelt2 II. rendű vádlott által elrejtett anyagok későbbi esetleges forgalomba hozatalára irányult. Terhelt2 II. rendű vádlott közbe ékelődő személyként Terhelt1 I. rendű vádlott által részére átadott anyagok melltartóba rejtésével szándékosan közreműködött a későbbi forgalomba hozatal lehetőségének a megteremtésében. A cselekmény leleplezése folytán a kábítószer és az új pszichoaktív anyag nem került forgalomba.

Terhelt2 II. rendű vádlott az élettársával együtt fogyasztotta is a kábítószer, a bűncselekményben való közreműködésből haszna származhatott. A kereskedéssel elkövetés mégsem állapítható meg esetében, mert a rendszeres haszonszerzésre törekvés, illetve az, hogy tudomással bírt Terhelt1 I. rendű vádlott kábítószer-kereskedői tevékenységéről, nem

volt bizonyítható a terhére. Kábítószerrel kereskedik az, aki haszonszerzésre törekedve közreműködik a kábítószer forgalmazásában.

Terhelt2 II. rendű vádlott cselekménye a Btk. 176. § (1) bekezdés 3. fordulatában meghatározott és a (3) bekezdés szerint minősülő jelentős mennyiségű kábítószerre forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette kísérletének, és a Btk. 184. § (1) bekezdés 3. fordulatában meghatározott csekély mennyiséget meghaladó új pszichoaktív anyagra forgalomba hozatallal elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntett kísérletének minősül.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás alapján Terhelt1 I. rendű vádlott felmentésének, vagy vele szemben az eljárás megszüntetésének a lehetősége nem áll fenn. Cselekményének jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetteként és új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetteként való jogi minősítése a büntető törvénykönyv rendelkezéseinek megfelel azzal, hogy szükséges a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulatának és a 184. § (1) bekezdés 4. fordulatának, a kereskedéssel való elkövetési fordulatnak a feltüntetése. A hatóanyag-tartalom miatt a Btk. 461.§-ban foglaltakra figyelemmel a bűncselekmény tárgyát képező kábítószer jelentős, az új pszichoaktív anyag csekély mennyiséget meghaladó mennyiségű.

[8] A fellebbviteli főügyészség kifejtette, hogy a bűncselekmények tárgyi súlyát, a vádlottak bűnösségének fokát és társadalomra veszélyességét, továbbá az egyéb enyhítő és súlyosító körülményeket az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte, ezért a kiszabott büntetések túlságosan enyhék, a büntetési célok elérésére nem alkalmasak. A halmazati büntetéskiszabás szabályaira tekintettel 5 évtől 25 évig terjedő szabadságvesztés büntetés szabható ki a vádlottakkal szemben, melynek középértéke 15 év tartamú szabadságvesztés. A büntetési tételkeret középértékétől az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések nagyfokú eltérése nem indokolt. Terhelt1 I. rendű vádlott esetében a büntetés súlyosítását indítványozta a fellebbviteli főügyészség a cselekmények minősítésének pontosítása mellett. A fellebbviteli főügyészség álláspontja, hogy Terhelt2 II. rendű vádlottat érintően a büntetési célok eléréséhez vele szemben is végrehajtandó – fegyház fokozatú – szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása szükséges.

[9] A fellebbviteli főügyészség az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását indítványozta a cselekmények minősítését, a büntetések súlyosítását illetően, míg egyéb helyes rendelkezéseinek helybenhagyására tett indítványt.

[10] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[11] A nyilvános ülésen a jogosultak fenntartották fellebbezésüket azzal, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott védője másodlagosan az ítélet helybenhagyását indítványozta.

Terhelt2 II. rendű vádlott védője az ítélet helybenhagyására tett indítványt, mert álláspontja szerint a törvényszék a vádirat tényállásával szemben a lefolytatott bizonyítás alapján megalapozottan állapította meg az eltérő tényeket ítéletének tényállásában védenec vonatkozásában, így az elsőfokú bíróságnak az abból levont jogi következtetése is mindenben helytálló.

[12] Az ügyészség és Terhelt1 I. rendű vádlott, valamint védőjének fellebbezése eredményre nem vezetett.

[13] Az elsőfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a bejelentett jogorvoslati nyilatkozatokra figyelemmel Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában írt, a tényállás megállapításának alapjául szolgáló bizonyítékok megjelölését, és a bizonyítékok értékelését mellőzte (elsőfokú ítélet 8. oldal III. pont).

[14] Szükséges azonban kiemelni, hogy abban az esetben, ha az ügydöntő határozat több vádlottat érint, az indokolás kizárólag a Be. 562. § (5) bekezdés szerinti esetekben egyszerűsíthető a korlátozott fellebbezést előterjesztő vádlottakra. Ebből következően a Be. 562. § (1) bekezdés alapján is írásba foglalható a határozat az olyan vádlott tekintetében, akivel szemben az ügydöntő határozat elsőfokon jogerőre emelkedett, illetve a Be. 564. § (4) bekezdés szerinti egyszerűsített indokolást alkalmazva az olyan vádlottra, akire nézve a bíróság elfogadta a bűnösséget beismerő nyilatkozatot.

[15] Figyelemmel arra, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott nem a vádirattal egyezően ismerte be a bűnösségét, és a tárgyaláshoz való jogáról sem mondott le, a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatát sem fogadta el, így esetében nem lett volna mellőzhető a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékoknak a megjelölése, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak a rövid indokolása sem, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el. A Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott cselekménye viszont annyira összefüggött, hogy az ítéletből így is kitűnik az elsőfokon eljáró bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége.

[16] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének teljesítéséhez kapcsolódik a másodfokú bíróság felülbírálati jogosultsága és annak terjedelme.

[17] A Be. 590. § (9) bekezdése értelmében, ha az elsőfokú bíróság ítélete több vádlottról rendelkezett, a másodfokú bíróság – a (4) – (8) bekezdés keretei között – az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett vádlottra vonatkozó rendelkezését, illetve részét bírálja felül, míg a Be. 590. § (10) bekezdése szerint, ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést, és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a (2) bekezdés alkalmazásával bírálja felül. Több vádlott esetén tehát a másodfokú bíróság felülbírálati kötelezettsége teljeskörű, ha legalább egy vádlott esetében a tényálláshoz kapcsolódóan a bűnösséget is sérelmezi a jogorvoslat.

[18] A Be. 590. § (10) bekezdés önmagában vett nyelvtani értelmezéséből valóban levezethető lenne, hogy több fellebbezésre jogosult esetén csak akkor nyílik meg a másodfokú bíróságnak a Be. 590. § (2) bekezdés szerinti teljeskörű felülbírálati jogköre, ha legalább egy fellebbezés a bűnösséget is vitatja, míg önmagában a tényállás megalapozottságának vagy a minősítésnek a vitatása nem.

[19] A Be. rendszerében azonban a felülbírálat teljeskörű vagy korlátozott a bejelentett jogorvoslatra tekintettel [Be. 590. § (3) bekezdés és Be. 590. § (4) bekezdés]. Ha bármely jogorvoslat vitatja a tényállás megalapozottságát, a bűnösségre levont következtetést vagy a cselekmények minősítését, akkor a felülbírálat teljeskörű. A Be. előterjesztői indokolása erről nem ad útmutatást. A 2023. évi XCVII. törvény 590. §-át 2024. március 01. napjától módosító, -de ezen kérdést nem érintő- előterjesztői indokolása azonban egyértelművé teszi, hogy a Be. 590. § (10) bekezdése azon esetekre vonatkozik amikor legalább egy fellebbezés teljeskörű felülbírálatot von maga után. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettsége több vádlott esetén is ezért teljeskörű ebben az esetben (Be. 562. § (5) bekezdés).

[20] Az ítéltábla ellentétben a fellebbviteli főügyészség álláspontjával így a Be. 590. § (10) bekezdéséből következőleg – a perorvoslatok okára és irányára tekintettel – a Be. 590. § (1), (2) és (7) bekezdései alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül mindkét vádlott vonatkozásában. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény jogi minősítésére, a büntetés kiszabására, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is, függetlenül attól, hogy ki és milyen okból fellebbezett. A Be. fellebbezési rendszerében is főszabály a teljes felülbírálat.

[21] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[22] Igaz ugyan, hogy a törvényszék Terhelt1 I. rendű vádlott esetében a Be. 562. § (2) bekezdése alapján indokolta ítéletét, de mivel ugyanazon bűncselekményt érintően Terhelt2 II. rendű vádlottra teljeskörű indokolást adott – az ügyészség a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést is sérelmezte Terhelt2 II. rendű vádlottat érintően -, az ott leírtak a bizonyítékok értékelésénél szintén irányadóak Terhelt1 I. rendű vádlottat illetően.

[23] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg. A tényállásból azonban hiányoznak olyan részek, amelyek a történésekhez kapcsolódnak, ugyanakkor az ítélet indokolásában megtalálhatóak.

Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy az ítélet egységes egészként vizsgálendő és a tényállás részét képezi az is, ami ítélet szerkesztési hiba folytán ténymegállapításként az indokolásban szerepel (Büntetőeljárás jog Kommentár a gyakorlat számára, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2021., szerkesztő: dr. Belegi József, EBH2013.B.2., BH2015.216.).

[24] Az előbbiekre figyelemmel az ítélet 9. oldalán alulról a harmadik bekezdésben leírtak a történeti tényállásba tartoznak, vagyis Terhelt2 II. rendű vádlott tudott arról, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottat korábban elítélték valamilyen kábítószeres ügyben, s ezért felfüggesztett szabadságvesztést kapott.

[25] A megalapozott tényállás irányadó a másodfokú eljárásban a Be. 591. § (1) bekezdése alapján.

[26] Az elsőfokon eljáró törvényszék az ügyben alapos bizonyítást folytatott le, az ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. A személyi bizonyítási anyag vonatkozásában a vallomásokat nagy gondossággal, több oldalról, részletekbe menően elemezte és nem vétett hibát a mérlegelés során. A felülbírált ügyben az indokolás alapos, a bíróság valódi értékelő tevékenységéről adott számot.

[27] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020.94.).

[28] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, de az általuk elkövetett cselekmények minősítése helyesbítésre szorul.

[29] Az Alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdése rögzíti, hogy a rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Figyelemmel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül (12/2001. (V. 14.) AB határozat, 42/2015. (XI. 14.) AB határozat). A jogi indokolás hiányos, ha nem ismerteti az adott jogkérdést érintő jogegységi határozatot, vagy a Kúria alkalmazható testületi állásfoglalásait.

[30] A Kúria 61. BK véleményének 2. pontja szerint a bűncselekmény megnevezése mellett az ítélet rendelkező részében a Btk. Általános Részének rendelkezésein alapuló egyes szöveges kiegészítéseket is fel kell tüntetni: meg kell jelölni, hogy a bűncselekmény büntett vagy vétség, továbbá utalni kell a folytatólagos elkövetésére, valamint az elkövetői és az elkövetési alakzatra. A BK vélemény indokolásának 3. a) pontja szerint pedig az elkövetési magatartás eltérő büntetési tétellel fenyegetett alakzataira 1. tétel, 2. tétel stb. megjelöléssel, az azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira pedig 1. fordulat, 2. fordulat stb. megjelöléssel kell utalni.

[31] A forgalmazói típusú elkövetési magatartások (kínál, átad, forgalomba hoz, kereskedik) közül a cselekmény minősítésénél mindig fel kell tüntetni tehát már a határozat rendelkező részében, hogy melyik fajta elkövetési magatartással valósította meg

cselekményét az elkövető. Ennek azért is van jelentősége, mert a kínál, átad forgalmazói típusú magatartással, ha csekély mennyiségű kábítószerre követte el cselekményét a terhelt, akkor a kábítószer-kereskedelem privilegizált alakzata jöhet szóba, vétségként. A haszonszerzéssel megvalósított kereskedés – mint a forgalmazói típusú magatartások egyik fajtája – esetén pedig a Btk. 50. § (2) bekezdése értelmében a pénzbüntetés kiszabása lehetőségének vizsgálata is felmerül.

[32] Helyesen mutatott rá a fellebbviteli főügyészség arra, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott cselekménye a kereskedéssel megvalósuló elkövetési magatartása okán a Btk. 176. § (1) bekezdés 4. fordulata és (3) bekezdése alapján jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének és a Btk. 184. § (1) bekezdés 4. fordulatára figyelemmel új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntettének minősül.

[33] Terhelt2 II. rendű vádlott által megvalósított cselekmény helyes jogi minősítésének megállapítása érdekében szükséges a kábítószerrel visszaélés elkövetési magatartásainak áttekintése.

[34] A Kúria az 1/2007. Büntető jogegységi határozata IV. részében az alábbiakat taglalja.

A kereskedéssel elkövetés tényállásszerűségének értelmezéséhez – megőrizve a BK 155. számú állásfoglalás II/5/b) pontjának elvi tartalmát – a BH1999. 101. számú eseti döntés ad iránymutató szempontokat.

[35] A kereskedéssel elkövetett kábítószerrel visszaélések a forgalomba hozatalnál tágabb elkövetési magatartások. Adásvételek által valósulnak meg, haszonszerzésre irányulnak és magukban foglalnak minden olyan tevékenységet, amely elősegíti, hogy a kábítószer eljusson a viszonteladóhoz vagy a fogyasztóhoz. Ezek közé tartozik a kábítószernek kereskedés céljából történő megszerzése, készletezése is, amely magatartás befejezett önálló tettesi cselekmény. A kereskedés elkövetési fordulatának – eltérően a forgalomba hozataltól – a kísérleti stádiuma általában kizárt.

[36] A BH2013. 264. számú eseti döntés arra világít rá, hogy a kábítószer forgalomba hozatala a kábítószer átadásán túlmenő több résztvevőenységből – például eladók, a vevők felkutatása, a kábítószer tárolása, csomagolása, szállítása stb. – tevődhet össze. Ezért a résztvevőenységben részvétel nem bűnsegédi, hanem tettesi (társtettesi) elkövetés, ha a tevékenység célja a kábítószer több személy részére történő hozzáférhetőségének biztosítása. Az elkövető amennyiben haszonszerzésre törekedve működik közre a kábítószer forgalmazásában, cselekménye kereskedésként a törvény rendelkezésével fogva mindig tettesi magatartás.

[37] A kábítószerrel visszaélés büntettének megállapítása körében az átadás - mint elkövetési magatartás - akkor valósul meg, ha az kizárólag azért történik, hogy a kábítószer az átvevő maga fogyassza el.

Ezzel szemben a forgalomba hozatal - miként a kereskedés is - az azzal szükségszerűen együtt járó átadáson túlmenően több résztvevőenységből tevődhet össze: magában foglalhatja az eladók és vevők felkutatását, a megállapodás megkötését az áru tárolását, az átadás

helyszínének előzetes felderítését, a szállítóeszközök és kísérők biztosítását; felöllelhet tehát minden olyan mozzanatot, amely azt célozza, hogy a kábítószer - akár további közbeékelődő személyek révén is - bekerüljön a kereskedelmi forgalomba.

Forgalomba hozatalnak minősül a kábítószer több személy részére történő hozzáférhetőségének biztosítása is, ha az egyetlen személyen keresztül, egyszeri átadással történik.

A kábítószerrel való visszaélésnek a forgalomba hozatallal való elkövetési magatartása befejezetté válik akkor, ha a kábítószer bekerül a forgalomba, vagyis a továbbadás folytán ténylegesen megnyílik annak a lehetősége, hogy a kábítószerhez más vagy mások is hozzájuthassanak (BH2002. 299.).

[38] A kábítószer megszerzése annak birtokbavétele, ez lehet jogellenes birtokbavétel is.

[39] A kábítószer tartása a megszerzésnél tartósabb (hosszabb idejű) birtoklást jelent, mely egyszerű nem-tevéssel nem valósulhat meg. A kábítószer tartása, mint elkövetési magatartás ugyanis olyan birtoklást jelent, amely egyfelől jellemzően a kábítószer megszerzését, vagy a kábítószer készítését feltételezi, másfelől lehetővé teszi a birtokos számára a használatot (a fogyasztást) vagy az azzal rendelkezést [HGY.1393.].

[40] Az ítéleti tényállás Terhelt2 II. rendű vádlott esetében – a bírói mérlegeléssel megállapított – tudati tények körében tartalmazza, hogy nem tudta az utazás célját, miszerint továbbértékesítési cézzal vásárolt kábítószer és új pszichoaktív anyagot élettársa. Arra sincs adat a tényállásban, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott tudott volna a Terhelt1 I. rendű vádlott korábbi kábítószerkereskedői tevékenységéről. Útközben amikor Terhelt1 I. rendű vádlott észlelte a rendőri intézkedés lehetőségét, ekkor annyira megijedt, hogy a megvásárolt anyagot átadta a gépjármű hátsó ülésén utazó Terhelt2 II. rendű vádlottnak annak érdekében, hogy azt II. rendű vádlott a ruházatában rejtse el. Terhelt2 II. rendű vádlott a kb. 70 grammnyi, kis terjedelmű csomagot melltartójában elrejtette. Terhelt2 II. rendű vádlott tudta, hogy a testi őrizetbe vett műanyag zacskóba és alufólia pakettbe csomagolt anyag kábítószer és új pszichoaktív anyagot tartalmaz. Terhelt2 II. rendű vádlott tudott arról is, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottat korábban elítélték valamilyen kábítószeres ügyben, s ezért felfüggesztett szabadságvesztést kapott. Terhelt2 II. rendű vádlott az élettársával, Terhelt1 I. rendű vádlottal fogyasztott is kábítószer.

[41] Az előbbi tényekből nyilvánvaló, miszerint nincs adat arra, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott az élettársa, Terhelt1 I. rendű vádlott kereskedői magatartásáról ismerettel bírt volna.

[42] Az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal abban is, hogy az elkövetőnek forgalomba hozatali szándékára – az eset egyéb körülményei mellett – az átadott kábítószer mennyiségéből is lehet következtetni, azonban önmagában a kábítószer jelentős mennyiségéből általában nem következik egyértelműen a forgalomba hozatali szándék, a jelentős és a különösen jelentős mennyiségű kábítószerre elkövetés a kábítószer birtoklás büntette minősített esetének a megállapítását is eredményezheti.

[43] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott fentiekből következően birtoklás típusú magatartással valósította meg a kábítószerrel és az új pszichoaktív anyaggal visszaélést. Az elsőfokú ítélet 11. oldal 2. mondatában Terhelt2 II. rendű vádlottra félreérthető megfogalmazást tartalmaz a „szállításban közreműködés” rögzítésével, hiszen a történetekből kiderül, hogy elrejtés végett adta át a csomagot Terhelt1 I. rendű vádlott Terhelt2 II. rendű vádlottnak amikor még mozgásban voltak a gépjárművel. A későbbi forgalomba hozatal résztvevénységének minősíthető „szállításban” közreműködés nem volt kétséget kizáróan bizonyítható, hanem kizárólag a Terhelt1 I. rendű vádlott fogyasztási típusú kábítószer birtoklásához kapcsolódó elrejtés.

[44] Terhelt2 II. rendű vádlott cselekménye helyesen kábítószer birtoklása büntetettének [Btk.178.§ (1) bekezdés 4. fordulata, (2) bekezdés b) pont] és új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntetettének [Btk.184/B.§ (1) bekezdés b) pont 2. fordulat] minősül.

[45] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket feltárta és részletesen elemezte.

[46] A Kúria 56. BK véleménye az enyhítő körülmények között nem szerepelteti azon esetet ha a kábítószer hatóanyag tartalma a jelentős mennyiség alsó határát kis mértékben haladja meg, tehát így azt enyhítő körülményként nem lehet figyelembe venni, de a cselekmény társadalomra veszélyességének megítélésénél értékelhető szempont.

[47] Külön ki kell térni arra is, hogy a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál [Kúria 56. BK véleménye I. rész (7) bekezdése].

[48] A Kúria 61. BK vélemény 5. pontjában megfogalmazott elvárás, hogy már az ügydöntő határozat kihirdetése során közérthetően meg kell magyarázni a minősítés lényegét, különös tekintettel a minősítő körülményekre és az irányadó büntetési tételekre.

[49] A Btk. 80. § (2) bekezdése nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tetтарыыos büntetést; a középmeřitéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.).

[50] A Btk. 80. § (2) bekezdése a büntetőjogi szankciórendszer egyetlen elemére, a szabadságvesztésre – ezen belül is kizárólag a határozott ideig tartó szabadságvesztésre vonatkozik, az adott büntetési nem konkrét mértékének megállapításához ír elő a jogalkalmazó számára kötelező jelleggel egy figyelembe veendő szempontot. Ebből már önmagában is az következik, hogy a hivatkozott rendelkezés nem érinti az általános büntetėskiszabási elveket és nem zárja ki azt, hogy a bíróság az irányadó egyedi ügyben felderített különös körülményeket a törvénynek és a bírói gyakorlatnak megfelelően, belátása szerint értékelje, mérlegelje (13/2002. (II. 20.) AB határozat III. 1. 3.).

[51] Az ítéltábla arra a meggyőződésre jutott, hogy a vádlottakkal szemben körületekintően járt el a törvényszék akkor, amikor középérték alatti szabadságvesztés büntetések kiszabására látott lehetőséget, azt kellően meg is indokolta. A középérték alatti bünteteskiszabást az enyhítő körülmények nagyobb nyomatéka indokolta. Az egyéniesítés és a belső arányosság elvét is messzemenően szem előtt tartotta a törvényszék, amikor a ténylegesen kifejtett magatartásokra is figyelemmel szabta ki az egyes vádlottakkal szemben a szabadságvesztés büntetéseket. Helyesen járt el akkor is, amikor lehetőséget látott enyhítő szakasz alkalmazására és a büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában.

[52] Terhelt1 I. rendű vádlott esetében az eggyel enyhébb végrehajtási fokozat meghatározása, a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése is helytálló, mint ahogy Terhelt2 II. rendű vádlott esetében a próbára bocsátás megszüntetése.

[53] Az ítélet további rendelkezései is törvényesek.

[54] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla a Be. 606. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően, míg egyebekben helybenhagyta azt a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával.

[55] A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613. § (1) bekezdésén és az 574. § (1) bekezdésén, továbbá (4) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2024. január 24.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 6.B.252/2022/47. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.II.364/2023/19. sz. másodfokú határozatában írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. január 24.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke